

20-3-1965

... Ἀπὸ τὴν Ποντιακὴ λαογραφία ...

... Σ Η Μ Α ...

Ο.- Συνεργασία με τοὺς ἀκροατὰς. Τὴν ἐμπομπὴ αὐτὴ γράφει καὶ ἐπιμελεῖται ὁ Στάθης Εὐσταθιάδης. Στὴ λύρα ὁ Γιωργούλης.

... τὸ σῆμα σβήνει ...

Ο.- Σήμερα στὴν ἐμπομπὴ μας θ' ἀ μεταδώσωμε ποντιακὰ δίστιχα, πού μᾶς ἔστειλαν ἀκροαταὶ μας. Ἡ ἀκροάτρια μας Σοφία Τικτοπούλου ἀπὸ τὴν Ροδό-πολη Σερρών καὶ ὁ ἀκροατὴς μας Χαράλαμπος Ποζίδης ἀπὸ τὸν Ἀχιοινὸ Νιγρίτης μᾶς ἔχουν στείλει πρό καιροῦ ἀπὸ μιά συλλογὴ με ποντιακὰ λιανοτράγουδα καὶ μεταδώσαμε σέ περασμένες μας ἐμπομπές ἀπὸ τίς συλλογές αὐτές διάφορα δίστιχα. Ἀπὸ τίς συλλογές λοιπὸν αὐτές θὰ μεταδώσωμε καὶ σήμερα στὴν ἐμπομπὴ μας δίστιχα. Θὰ μεταδώσωμε ἐπίσης δίδστιχα, πού μᾶς ἔστειλε ἡ ~~Εὐγενία Ζευγαροπούλου~~ ἀπὸ τοὺς Γεωργιανούς Βεροίας.

Ἀρχίζομε με δίστιχα ἀπὸ τὴν συλλογὴ τῆς γερδόντισας Σοφίας Τι-κτοπούλου.

Ἡ ποντιακὴ λαϊκὴ ποίηση στὴν περίπτωσιν τῶν διστίχων παρουσιάζει ξέχωρη ὁμορφιά. Ὁ λαϊκὸς ποιητὴς σέ δυὸ στίχους ἀπλοῦς, δροσεροῦς σὰν τὸ γάργαρο νερό καὶ κατακάθαρους ἀπὸ ἄποψη ἐνδοιολογικῆ σὰν τὸ ἀγέρι τῆς ἀνοιξης, φανερῶνει με ἀπόλυτη εἰκπίνεια ὁλόκληρο τὸν αἰσθηματικὸ του κόσμο. Ἐμφράζει τὸν ἀπεριόριστο θαυμασμό του πρὸς τὴν ὁμορφιά τῆς ἀγαπημένης του.

~~Εὐγενία Ζευγαροπούλου~~

Τὰ μάγλα σ' ἀσπροκόκκινα, τ' ὀμμάτια σ' ἀ'ναλῖα
τ' ὀφρύδια σ' εἶν' ἀγγελικὰ, ἑλλενικὰ σπαθῖα

... ΛΥΡ - ΤΡΑΓ ...

Ραχὰ καὶ ραχοκέφαλα σὰ λῦβ' ἀπὲς' κρυμένα
ἄμον τ' ἐγάπες τὸ κάρδοπον, 'νὶ σκουτουλίζ' κανέναν

Πάω νὰ πάω 'ν ἐπορῶ, ἡ στράτα μ' ἐν' παῖρι
ἔσέν π' ἐποίνεν ἡ μάνα νὰ μὴ ἐλέπ' χαῖρι

Ο.- Συνεχοῦμε τὸ πρόγραμμα μας με ποντιακὰ λιανοτράγουδα ἀπὸ τὴν συλλογὴ Χαράλαμπος Ποζίδης ἀπὸ τὸν Ἀχιοινὸ Νιγρίτης.

Εἶναι πονετικὰ τὰ δίστιχα τῆς ξενιτειᾶς. Ἡ ψυχὴ τοῦ ξενιτεμένου νοσταλγεῖ πάντα τὴν πατρίδα. Κι ἂν τύχη νὰ εἶναι ἐρπτευμένος καὶ βρῖσκεται μακριὰ ἀπὸ τὴν καλὴ του, τότε ἀναθεματίζει τὴν ξενιτειὰ καὶ τὰ κέρδη της.

Ἀνάθεμά σε ξενιτειά, ἀνάθεμα τό κιάρι σ'
τά συνέλεια μ' ὑπάντρεψαν κι ἐγώ 'πέμνα πεκιάρης

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Ἀνάθεμα τήν Πόλ' τ' ἀπέσ' τό Σουλτάν Πεαζίτε
νᾶξερα τό μικρόν τ' ἀρνίμ', ποῦ κειά στρών' καί κεῖται

Ὦνταν θ' ἐξενιτεύκουμνε κι εἶπα σήν Πόλ' θά πάω
τό μικρόν τ' ἀρνί μου εἶπε με μανάχον ντό θά φτάω

Ο.- Καί τώρα τά τραγούδια πού μᾶς ἔστειλε ^{ὁ Σάβινος Σαφίδης} ~~ὁ Παναγιώτης Ζουμπούλης~~ ἀπό
τούς Γεωργιανούς Βεροίας. Εἶναι πονετικά. Μιλοῦν γιά ἀγάπη, πού δέν διακλιώθη-
κε. Προδόθηκε τό ὠραῖο ἐρωτικό αἶσθημα καί ὁλόκληρη ἡ φύση συμταράχθηκε.
'Ο ἥλιος ξαφνικά ἀπό τήν θλίψη του βασιλεύει, τό φεγγάρι σκοτίνει ~~καί~~ ^{καί} τῶν
πουλιά δέν κελανδοῦν πιά.

Ὦνταν ἐγάπ' προδόχεται, ὁ ἥλεν βασιλεύει
πουλιά ἄλλο 'κι κελανδοῦν, ὁ φέγγον σκοτινεύει

. ΛΥΡ-ΤΡΑΓ

Ἐμέν εἶχες ἐνέχυρον καί σ' ἄλλτε ἔταζες βέραν
ἄπιστος μὰ μήν χαίρεσαι ἕναν καλόν ἡμέραν

Ἀσά πουλιά τῇ Θεοῦ παίρω παρηγορίαν
ντό κελανδοῦν κάθε πρωῒ κι 'ἔχν' ἔρημον καρδίαν

Ἀτσάπ θ' εὐρίεται γιατρός σ' ὀφειζνόν τόν χρόνον
γιά νά γιατρεύ' μικρόν ἀρνί τῇ κάρδια σ' ἱμ' τόν πόνον

Ο.- Καί τώρα...

. Σ Η Μ Α

Νέα ἀπό τήν ποντιακή καλλιτεχνική ζωή.

. τό σῆμα σβήνει

'Ο ποντιακός θίασος Θεσσαλονίκης δίδει αὐριο τό πρωῒ στόν κινημα-
τογράφο " Ἀελλα " Πολίχνης ἐργατικήν παράστασιν μέ τό ἔργον V 'Ο Φίλιππον"
τοῦ Σταθ. Εὐσταθιάδη κατὰ σκηνοθεσίαν Μιχάλη Κυνηγοπούλου καί σύπραξη Φρό-
σως Καλαῦτσίδου, Χάρης Ἀλμασίδου, Ἄννας Θεοδωρίδου, Γιώργου Σαμπάνη καί Δημ.
μήτρη Καραφουλίδη. Ἐπιμέλεια καί ἐκτέλεση τραγουδιῶν ἀπό τόν Χρῦσανθο. Στή
λύρα ὁ Γιωργούλης. Μετέχει ἡ χορευτική ὁμάδα τῆς ἐνώσεως ποντίων φοιτητῶν
τοῦ πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

'Ο θίασος ἐξ ἄλλου στά τέλη Μαρτίου δίδει στόν συνοικισμό 'Ελευθε-
ριῶν, κινηματογράφο " Ἀχιλλεῖον " τό ἴδιο ἔργο ὑπό τήν αἰθίδα τοῦ ποδοσφαι-
ρικοῦ συλλόγου " Ἐλευθεριανός ". Αἱ εἰπράξεις ἀπό τήν παράσταση θά διατεθοῦν
ἐξ ὁλοκλήρου ὑπέρ τοῦ συλλόγου τούτου.

Ἀκούσατε νέα ἀπὸ τὴν ποντιακὴ καλλιτεχνικὴ ζωὴ.

..... τό σῆμα σβῆνει

Ο.- Σκοποὶ καὶ τραγοῦδια ἀπὸ διάφορες περιοχὲς τοῦ Πόντου (3 σκοποὶ)

..... ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Ο.- Ἡ ἐκπομπή μας τελείωσε. Κοντά σας καὶ πάλι τὴν ἐρχόμενη ἐβδομάδα τὴν ἴδια ἡμέρα καὶ ὥρα.

..... Σ Η Μ Α

Ο.- Ἀκούσατε σκοποὺς καὶ τραγοῦδια ἀπὸ διάφορες περιοχὲς τοῦ Πόντου. Στὴν ἐκπομπή μας σήμερα μεταδώσαμε δίστιχα πού μᾶς ἔστειλαν ἀκροαταί μας.

Τὴν ἐκπομπή αὐτὴ γράφει ὁ Στάθης Εὐσταθιάδης. Στὴ λύρα ὁ Γιωργούλης.

..... τό σῆμα σβῆνει

Ἀρχίζουμε μὲ δίστιχα ἀπὸ τὴν συλλογὴ τῆς γερρόντισσας Σουλίας Τικτοπούλου.

Ἡ ποντιακὴ λαϊκὴ ποίηση στὴν περίπτωση τῶν διστίχων παρουσιάζει ζέχρη ὁμορφιά. Ὁ λαϊκὸς ποιητὴς σὲ δύο στίχους ἀπλοῦς, ὁρροσεροῦς σὴν τὸ γάργυρο νερὸ καὶ κατακάβαρους ἀπὸ ἀποψη ἐνδοιογενεῖς σὴν τὸ ἀγέρι τῆς ἀνοιξῆς, φανερώνει μὲ ἀπόλυτη εἰκρίνεια ὁλόκληρο τὸν αἰσθηματικὸ του κόσμον. Ἐκφράζει τὸν ἀπεριόριστο θαυμασμό του πρὸς τὴν ὁμορφίαν τῆς ἀγαπημένης του.

Στίχοι Σουλίας

Τὸ μάγεο τ' ἀποκοκκίνα, τ' ἀράτια σ' ἀνναλία

τ' ὀρρύδα τ' ἀγγελακί, τ' ἀλγυνὸ σπαδία

..... ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Ραχὴ καὶ ραχονέφαλα σὲ λὸβ' ἀπὸς' κουμένα

ἀρον τ' ἀπὸς' τὸ κάρδακον, καὶ σκουτουλίζ' κανέναν

Πᾶς νὰ μὴν ἔκασθῃ, ἡ στρότα μ' ἐν' παῖρι

ἔσέν κ' ἐκρίνεν ἡ μάκι νὰ μὴ ἐλέπ' χαῖρι

Ο.- Συνεχίζουμε τὸ πρόγραμμά μας μὲ ποντιακὰ λιανοτροφούδα ἀπὸ τὴν συλλογὴ Χαράλαμκου Ποζίδη ἀπὸ τοῦ Ἀχιοινὸ Νιγρίτης.

Ἦναι πονετικὰ τὰ δίστιχα τῆς ξενιτειᾶς. Ἡ ψυχὴ τοῦ ξενιτεμένου νοσταλγεῖ πάντα τὴν πατρίδα. Εἰ ἀν τύχη νὰ εἶναι ἐρθευμένος καὶ βρισκεται μακριὰ ἀπὸ τὴν καλὴ του, τότε ἀναθεματίζει τὴν ξενιτειὰ καὶ τὰ κέρδη της.